

В. М. КРАВЧЕНКО

кандидат наук з державного управління, доцент
Класичний приватний університетСТРАТЕГІЯ ЗМІН І РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В ПІДГОТОВЦІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

У статті акцентовано на необхідності розробки стратегії модернізації професійної підготовки викладачів вищої школи в умовах мінливого соціуму. Наголошено, що проблема змісту, технологій навчання магістрів потребує розгляду їх, насамперед, у контексті цілісності й професіоналізму.

Зміст модернізації професійної підготовки викладачів вищої школи безпосередньо пов'язано з розвитком особистісного інноваційного потенціалу, здатністю орієнтуватися в розв'язанні системних завдань, нових освітніх явищ і процесів суспільного життя.

На сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні першочерговим завданням є розробка нових стандартів, заснованих на компетентнісному підході.

Ключові слова: стратегія, модернізація, стандарти вищої освіти, професійна підготовка, магістратура, викладач.

Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 схвалено Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020” (далі – Стратегія) [1], яка визначає мету, вектори руху, дорожню карту, першочергові пріоритети та індикатори належних оборонних, соціально-економічних, організаційних, політико-правових умов становлення та розвитку України.

Метою Стратегії є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі. Задля цього рух уперед здійснюватиметься за векторами: розвитку, безпеки, відповідальності та гордості. У межах зазначених чотирьох векторів руху Стратегія передбачає реалізацію 62 реформ і програм розвитку держави, одна з яких реформа освіти. Проте, серед десяти першочергових реформ реформа освіти не зазначена. Крім того, серед 25 ключових показників стратегічних індикаторів реалізації Стратегії відсутні ті, що стосуються розвитку вищої освіти та оновлення напрямів підготовки науково-педагогічних працівників.

У теорії і практиці вищої педагогічної освіти накопичено значний досвід, який може стати основою модернізації професійної підготовки майбутніх викладачів (В. Андрущенко, П. Бех, С. Вітвицька, Н. Волкова, С. Гончаренко, В. Гриньова, О. Гура, О. Дубасенюк, В. Кан-Калик, К. Корсак, В. Кремень, А. Кузьмінський, В. Лозова, В. Луговий, А. Мудрик, Н. Ничкало, В. Огнев'юк, П. Підкасистий, І. Прокопенко, С. Рубінштейн, О. Савченко, П. Саух, В. Семиченко, С. Сисоєва, В. Сластьонін, Т. Сущенко, А. Хуторський, І. Якиманська). Проте, незважаючи на достатню кількість наукових публікацій, сьогодні окреслено коло проблем реформування національної вищої освіти, які потребують подальшого осмислення й аналізу.

Мета статті – висвітлити стратегію модернізації професійної підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури.

Насамперед розглянемо визначення терміна “стратегія”. Стратегія – мистецтво економічного, суспільного й політичного керівництва масами, яке має визначати головний напрям їхніх дій, учинків [2, с. 1399].

Стратегія – мистецтво планування чого-небудь, засноване на точних розрахунках, прогнозах, визначенні черговості дій. Стратегічний – який містить загальні, основні настанови, важливі для здійснення будь-чого [3, с. 513].

У вільній енциклопедії Вікіпедії стратегію визначено як загальний, недеталізований план певної діяльності, який охоплює тривалий період, спосіб досягнення складної цілі. Стратегію розглянуто як довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план, який супроводжується постійним аналізом і моніторингом у процесі його реалізації та спрямований з певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті. Крім того зазначено, що стратегія має здатність переходити від абстракції до конкретики у вигляді конкретизованих планів для функціональних підрозділів [4].

Розуміючи те, що освіта – це один з основних важелів цивілізаційного поступу й економічного розвитку держави, Міністерство освіти і науки України розробило проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років [5].

Досвід розвитку освітньої системи України після 1991 р. свідчить, що на сьогодні на системному рівні в освіті переважають моделі змін, які, або тільки їх імітують, або трансформація наявних інституцій, організаційних і освітніх практик передбачає дію навздогін: вона не передбачає прогнозу й моделювання проблеми, а є спонтанною реакцією на появу цієї проблеми.

Для забезпечення функціонування освіти як основи сталого розвитку країни, виходу її на рівень найрозвиненіших постіндустріальних країн світу необхідно забезпечити творення нових форм організації освітньої діяльності, заснованих на прогнозуванні й швидкому реагуванні на виклики.

Відповідно до проекту Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років реформа освіти передбачає всеосяжну трансформацію освітнього сектора, в результаті якої необхідне виконання низки завдань, а саме:

- освіта мусить перетворитися на систему, здатну до саморегуляції – відповідно до викликів суспільного розвитку, які постійно змінюються;
- освіта має перетворитися на ефективний важіль економіки знань, на інноваційне середовище, у якому учні й студенти отримують навички і вміння самостійно оволодівати знанням протягом життя та застосовувати це знання в практичній діяльності;
- освіта має продукувати індивідів, здатних забезпечити прискорене економічне зростання та культурний розвиток країни, свідомих, суспільно активних громадян, конкурентоспроможних на європейському та світових ринках праці;

– освіта має стати реальною гарантією забезпечення високих соціальних стандартів.

Необхідним напрямом реалізації реформ вищої освіти є модернізація системи підготовки й перепідготовки науково-педагогічних та управлінських кадрів в освітньому секторі. У розділі 4 Концепції визначено стратегічні орієнтири підготовки сучасного викладача, здатного забезпечити реалізацію принципу випереджального навчання, а саме:

– розробка в нормативних документах системи внутрішнього й зовнішнього забезпечення якості вимог до наукового та професійного профілю сучасного викладача-дослідника;

– розробка сукупності принципово нових моделей підвищення професійної кваліфікації викладачів, ґрунтованих на поліваріантних схемах організації та змісту навчання, просування кращих освітніх практик;

– запровадження протягом 2015–2020 років комплексу заходів, спрямованих на системне заохочення наукової та професійної активності викладачів, їх академічної мобільності (міжнародної і внутрішньої), розширення практик творчих відпусток і стажування (зокрема за кордоном), підтримку вітчизняних наукових видань, скеровану на включення їх до провідних наукометричних баз;

– оволодіння викладачами новітніми інтерактивними, індивідуалізованими, командними та проектними навчальними технологіями спільного вироблення нового знання;

– побудова академічного середовища з системою формалізованих і неформалізованих цінностей і культури, орієнтованих на якісно інший професійний рівень.

Іншим документом, що окреслює стратегічні напрями модернізації вищої освіти, є проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року, яка запропонована Міністерством освіти і науки для громадського обговорення [6].

У зв'язку з тим, що метою реформування є створення привабливої та конкурентоспроможної національної системи вищої освіти України, інтегрованої у Європейський простір вищої освіти та Європейський дослідницький простір, реалізація стратегії розрахована на 2015–2020 роки, включаючи такі основні завдання реформ:

– забезпечення конституційних прав громадян на якісну вищу освіту та рівного доступу до якісної вищої освіти;

– реорганізація системи управління вищої освіти з метою забезпечення захисту національних, регіональних і місцевих інтересів, а також інтересів усіх суб'єктів національної системи вищої освіти України;

– трансформація університетів у центри незалежної думки, які здатні продукувати ідеї для прискореної модернізації країни;

– забезпечення справедливої конкуренції між закладами вищої освіти як запоруки високої якості вищої освіти;

- створення належного зв'язку між ринком праці та системою вищої освіти;
- інтеграція вищої освіти України у світовий і європейський освітньо-науковий простір.

Основними принципами реформ є: людиноцентричність; наукова обґрунтованість; готовність до системних змін; реалістичність; послідовність.

Реалізацію Стратегії пропонується здійснити шляхом виконання десяти напрямів, провідним з яких, на наш погляд, є розділ 3.9 “Професійний розвиток персоналу вищої школи”, що передбачає досягнення якісно нового стану рівня академічного персоналу української вищої школи, який визначається такими характеристиками:

- безумовною участю в наукових дослідженнях, які знаходяться в актуальному полі сучасної фундаментальної та прикладної тематики;
- навчання здобувачів вищої освіти сучасним науковим знанням з використанням новітніх навчально-інформаційних технологій;
- здатність до співпраці із здобувачами вищої освіти в побудові їх освітньої траєкторії в межах моделі студентоцентричного навчання;
- спроможність до роботи в умовах інституціональної відкритості закладів вищої освіти, знання іноземних мов та орієнтації на академічну мобільність;
- сповідування академічного етосу, побудованого навколо цінностей чесності, взаємопідтримки, поваги до прав і свобод, відповідальності, активного опору корупційним проявам і плагіату [6, с. 24].

Безумовно, досягнення таких характеристик передбачає здійснення конкретних кроків у модернізації системи підготовки та перепідготовки викладачів вищої школи, як-от:

- вироблення комплексу заходів, що стимулюють формування такої моделі поведінки викладачів, яка базована на науковому світогляді, критичному й незалежному мисленні, культурній відкритості й толерантності;
- поширення нових уявлень про науковий і професійний профіль викладача-дослідника, які повинні бути відображені в нормативних документах системи (внутрішнього та зовнішнього) забезпечення якості;
- розроблення сукупності принципово нових моделей підготовки та підвищення професійної кваліфікації викладачів;
- системне заохочення наукової та професійної активності викладачів, їх академічної мобільності;
- запровадження в систему підготовки викладачів опанування новітніми навчальними технологіями спільного вироблення нового знання;
- побудова академічного середовища з системою цінностей та культури, орієнтованих на якісний особистісно-професійний розвиток викладачів та здобувачів вищої освіти.

Модернізація вищої освіти передбачає оновлення системи підготовки здобувачів вищої освіти всіх рівнів на основі новітніх стандартів, що відповідають сучасному стану розвитку Європейської та світової освіти. Су-

часне покоління стандартів розроблено на засадах функціонально-діяльнісного підходу щодо визначення виробничих функцій випускника, зміст його типових завдань діяльності й умінь, назви змістових модулів дисциплін, які мають за мету формування цих умінь. Зокрема, підготовку викладачів вищої школи регламентував Галузевий стандарт вищої освіти за спеціальністю 8.000005 “Педагогіка вищої школи”, який затверджено ще у 2005 р. [7]. У зазначеному нормативному документі не знайшов відображення компетентнісний підхід, який за часів розробки стандарту ще не сформувався українським педагогічним співтовариством.

Суттєвим кроком модернізації вищої освіти в Україні є затвердження нового переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти [8] та створення механізму його впровадження [9]. Згідно з Наказом Міністерства освіти і науки “Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти” від 06 листопада 2015 р. № 1151 затверджено таблиці відповідності переліків галузей знань, напрямів і спеціальностей, за якими здійснювалася підготовка здобувачів вищої освіти, новому переліку 2015 р. Зокрема, спеціальність 8.000005 “Педагогіка вищої школи” за новим переліком відповідає спеціальності 011 “Науки про освіту у галузі знань” 01 “Освіта”.

Перехід до нового переліку спеціальностей не відбувається автоматичною зміною назви спеціальності, а потребує розробки нового нормативного забезпечення, зокрема нових освітніх стандартів.

Нові стандарти вищої освіти є наступним поколінням стандартів і замінюють собою Галузеві стандарти вищої освіти (ГСВО), які розроблялись у 2002–2014 рр. відповідно до законодавства. Стандарти базуються на компетентісному підході й поділяють філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії “Гармонізація освітніх структур в Європі” (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Відповідно до вимог ст. 13 Закону України “Про вищу освіту” методологію та методичні рекомендації щодо створення нових стандартів вищої освіти розробляє Науково-методична рада (НМР) Міністерства освіти і науки України (МОН) за участю Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО), а галузеві науково-методичні комісії (НМК) здійснюють розроблення цих стандартів.

Слід позитивно зазначити, що за відсутності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Міністерством освіти і науки розроблено низку нормативних документів щодо імплементації Закону України “Про вищу освіту”, які реалізують стратегічні напрями розвитку вищої освіти та підготовки науково-педагогічних працівників в умовах магістратури та аспірантури [10; 11; 12]. Ці документи передбачають впровадження комплексу заходів, щодо методології та технології розробки для кожного

рівня вищої освіти стандартів нового покоління відповідно до Національної рамки кваліфікацій з урахуванням Європейського досвіду.

У сучасний період переходу до нового переліку спеціальностей за відсутності нових стандартів науково-педагогічному персоналу, який відповідає за підготовку здобувачів вищої освіти відповідного рівня, необхідно не тільки розуміти методологію створення нових стандартів, а й брати активну участь у розробці, оскільки частина змісту освітніх програм є варіативною і потребує опрацювання на рівні навчального закладу.

Аналізуючи прийняті нормативні документи, зазначимо основні принципи й підходи до створення нових стандартів вищої освіти.

Визначення стандартів вищої освіти та основні вимоги до їхньої розробки зазначено у ст. 10 Закону “Про вищу освіту”, а саме:

1. Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

2. Стандарти вищої освіти розробляються ... в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів (наукових установ).

3. Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

2) перелік компетентностей випускника;

3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

4) форми атестації здобувачів вищої освіти;

5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

6) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності) [13].

Відповідно до методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти [12, с. 6] загальна структура стандарту має містити такі **складові**: преамбула; загальна характеристика; обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; вимоги професійних стандартів у разі їх наявності; перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти; пояснювальна записка до стандарту вищої освіти.

У загальній характеристиці зазначено: рівень вищої освіти; ступінь вищої освіти; назва галузі знань; назва спеціальності; обмеження щодо форм навчання; освітня кваліфікація; професійна кваліфікація (тільки для регульованих професій); кваліфікація в дипломі; опис предметної області; академічні та професійні права випускників; працевлаштування випускників.

Важливим етапом розробки стандартів є надання визначення **предметної області** для кожної спеціальності. Методичні вказівки на основі п. 15 Міжнародної стандартної класифікації освіти (МСКО-Г 2013) пропонують надавати опис предметної області у такому вигляді: об'єкти вивчення або діяльності (феномени, явища або проблеми, які вивчаються); цілі навчання (очікуване застосування набутих компетентностей); теоретичний зміст предметної області (поняття, концепції, принципи та їх використання для пояснення фактів та прогнозування результатів); методи, методики та технології (якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосування на практиці); інструменти та обладнання (об'єкти, предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати й використовувати).

У нормативних документах **компетентність** визначено як “динамічну комбінацію знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти” [12, с. 4].

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти, при розробці стандартів передбачається поділити на три складові – інтегральну, загальні та спеціальні.

Інтегральна компетентність формулюється на основі Національної рамки кваліфікацій [14]. Зокрема, для магістрів (рівень 7): інтегральна компетентність визначається, як “здатність розв’язувати складні завдання і проблеми в певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог” [12, с. 12]

Загальні компетентності – це знання, розуміння, навички та здатності, якими студент оволодіває в межах виконання певної програми навчання, які мають універсальний характер. Загальні компетентності не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

Перелік загальних компетентностей має містити 10–15 компетентностей з урахуванням рівня освіти.

Для вибору загальних компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти, рекомендовано використовувати перелік компетентностей з проекту TUNING, а саме:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність планувати та управляти часом.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
11. Здатність бути критичним і самокритичним.
12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
13. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
14. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
15. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
16. Здатність працювати в команді.
17. Навички міжособистісної взаємодії.
18. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
19. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
20. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
21. Здатність працювати в міжнародному контексті.
22. Здатність працювати автономно.
23. Здатність розробляти та управляти проектами.
24. Навички здійснення безпечної діяльності.
25. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
26. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
27. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
28. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
29. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
30. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
31. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – це компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

До спеціальних (фахових) компетентності відносять ті, які:

– специфічні для цієї предметної області (галузі, напряму, дисципліни);
– безпосередньо пов'язані із спеціальними знаннями у предметній області;

– визначають профіль програми, тобто роблять її індивідуальною, істотно відмінною від інших програм.

Орієнтовна кількість спеціальних компетентностей, як правило, не перевищує 10–20 компетентностей з урахуванням рівня освіти.

Рекомендованим є вибір спеціальних (фахових, предметних) компетентностей з переліків проекту TUNING, які не є вичерпними і доповнюються відповідно до національних особливостей вищої освіти.

Перелік загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей повинен корелювати з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК. З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей, зазначених у стандарті, з класифікацією компетентностей НРК у процесі розроблення стандарту використовується матриця відповідності визначених стандартом компетентностей та дескрипторів НРК.

Ще одним обов'язковим елементом стандарту є визначення нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання.

Результати навчання визначаються як сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти. Тобто, результати навчання – це формулювання того, що повинен знати, розуміти, бути здатним продемонструвати студент після завершення навчання. Рекомендовано визначити 15–25 підсумкових інтегративних результатів навчання, які корелюються з переліком загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

Результати навчання мають відповідати таким критеріям:

- бути чіткими й однозначними, даючи змогу чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;
- бути діагностичними (тобто результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення);
- бути вимірюваними (має існувати спосіб та шкала для вимірювання досягнення результату прямими або непрямыми методами, рівнів досягнення складних результатів).

Для забезпечення системності та ідентичності під час опису результатів навчання рекомендовано використовувати одну із визнаних класифікацій, зокрема за авторством Б. Блума, яка дає змогу сформулювати результати навчання за ієрархічними рівнями, що формуються в когнітивній (пізнавальній), емоційній (афективній) та психомоторній сферах здобувача вищої освіти.

Описані вище вимоги й рекомендації є універсальними для створення нових стандартів вищої освіти з будь-якої спеціальності.

Висновки. Таким чином, аналіз нормативних документів, дає підстави стверджувати про певні зрушення у визначенні основних орієнтирів та шляхів розвитку системи освіти, зокрема модернізації підготовки науково-педагогічних кадрів, та їх практичної реалізації.

Проте, враховуючи недостатній досвід науково-педагогічного товариства щодо розробки освітніх програм на засадах компетентнісного підходу, складність і новизну завдань визначення предметної області, загальних і спеціальних компетентностей, результатів навчання здобувачів вищої освіти для відповідної спеціальності (спеціалізації) та освітнього рівня, необхідно виконати низку досліджень і заходів.

Зокрема, з метою модернізації підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури, необхідно:

по-перше, враховуючи широкий спектр предметної області спеціальності 011 “Науки про освіту”, розробляти стандарт вищої освіти в межах спеціалізації (освітньої програми) “Педагогіка вищої школи”;

по-друге, при розробці освітньої програми для спеціалізації “Педагогіка вищої школи” за рекомендаціями, заснованими на Європейському досвіді, враховувати кращі здобутки вітчизняних науковців щодо створення умов для творчого розвитку майбутніх викладачів; оволодіння ними уміннями інноваційного характеру, підготовки до науково-дослідницької, науково-педагогічної, методичної, управлінської, пошукової діяльності;

по-третє, розуміти, що реальні потреби модернізації професійної підготовки викладачів вищої школи вимагають чіткого визначення нових її цілей, випередження шляхів адаптації до нових умов, пошуку нових обріїв розвитку, що передбачає ліквідацію будь-яких існуючих штампів, прикладів і зразків.

За таких умов модернізація трактується не як джерело збільшення, зростання, підвищення, а як розвиток здатності викладачів вищої школи змінювати існуючу конфігурацію набутих знань і досвіду, залежно від соціокультурних змін епохи.

Список використаної літератури

1. Про Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020 : Указ Президента України // Урядовий кур’єр. – 2015. – № 6.

2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. – 1728 с.

3. Бабик С. П. Словник іншомовних слів / С. П. Бабик, Г. М. Сюта ; за ред. С. Я. Єрмоленко. – Харків : Фоліо, 2006. – 623 с.

4. Вікіпедія – вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/>.

5. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років : проект [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>.

6. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року : проект [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/>.

7. Освітньо-кваліфікаційна характеристика магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000005 “Педагогіка вищої школи” кваліфікації 231 “Викладач університетів та вищих навчальних закладів” : галузевий стандарт вищої освіти України; офіційне видання] / роб. група МОНУ: Г. В. Красильникова, К. М. Левківський, І. М. Науменко та ін. – Київ : МОНУ, 2005. – 24 с.

8. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 // Урядовий кур’єр. – 2015. – № 102.

9. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 : Наказ Міністерства освіти і науки від 06.11.2015 р. № 1151.

10. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 // Урядовий кур’єр. – 2016. – № 80.

11. Про Науково-методичну раду Міністерства освіти і науки України : Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2015 р. № 922.

12. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 р. № 3) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichni-rekomendacziyi.html>.

13. Про вищу освіту : Закон України // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 146.

14. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

Стаття надійшла до редакції 14.01.2016.

Кравченко В. Н. Стратегия изменений и развития высшего образования в подготовке научно-педагогических работников

В статье акцентируется внимание на необходимости разработки стратегии модернизации профессиональной подготовки преподавателей высшей школы в условиях изменчивого социума. Подчеркивается, что проблема содержания, технологий обучения магистрантов требует рассмотрения их, прежде всего, в контексте целостности и профессионализма.

Содержание модернизации профессиональной подготовки преподавателей высшей школы непосредственно связано с развитием личностного инновационного потенциала, готовностью ориентироваться в решении системных задач, новых образовательных явлений и процессов общественной жизни.

На современном этапе реформирования высшего образования в Украине первоочередной задачей является разработка новых стандартов, основанных на компетентном подходе.

Ключевые слова: стратегия, модернизация, стандарты высшего образования, профессиональная подготовка, магистратура, преподаватель.

Kravchenko V. Strategy of Change and Development of Higher Education in the Preparation of Scientific and Pedagogical Workers

The paper focuses on the necessity to craft the strategy of modernizing the professional training of educators for universities amidst changeable society. It is emphasized that the problem of the subject matter, techniques for training Master's students requires their consideration in the context of integrity and professionalism in the first place.

The content of modernizing the professional training of educators for universities is imminently related to the development of personalized innovative potential, the ability to know systems problem solving, latest educational phenomena and processes of social life.

To provide the functioning of education as the bases of sustainable development of the country, its reaching the level of more developed post-industrial countries of the world, it is necessary to provide the creation of new forms of arranging educational activity based on the forecast and prompt response to challenges to time resulted in the fulfillment of the tasks as follows:

– *education must change into the system equal to the self-regulation according to constantly changing challenges of a social development;*

– *education must produce individuals able to ensure accelerated economic growth and cultural development of the country, conscious and socially active citizens that are able to stay competitive in the European and global labor markets;*

– *education must be a specific guarantee providing high social standards.*

The high priority task at the modern stage of higher education reformation in Ukraine is to develop new standards based on the competitive approach.

Key words: strategy, modernization, higher education standards, professional training, Master's programme, educator.